

– A nő elment!

– Egyedül?

– Mhm.

– Biztosan ebédet hoz a családjának – mondta Ilonka enyhe rosszmájúsággal, pedig biztosan tudta, hogy nem ez az igazság. Néha a nő összekapja magát, és elvonul. Igen, vonul. Mint egy királynő. A maga 95 kilójával. Nagy a segge, nagy a pocakja, de formás, ráadásul úgy viseli minden porcikáját, mintha korona volna a fején.

Ez aztán a nő, csettintene Ilonka, ha férfi volna. Így csak irigykedve nézi, hogy így is lehet. Ő maga már túl az ötvenen, és még mindig zavarja, nyiladozó leánysága óta, egy néhány apró-cseprő konstrukciós hiba az alkatában. Ez a fekete nő meg úgy hordozza tetemes testét... na, mindegy. Szóval ő szemközt lakik, srégen szemközt. A kisasztalon lévő számítógép mellől éppen az ajtajukra látni. A valóságához közelebb áll az a változat, hogy szépen megebédeltek, anyuci a két gyerekkel meg a lomha papával, s utána anyuci elhúzott. Fodrász, manikűr, vagy csak úgy. Szabadon. Egyedül. A lajhár férfi csak ellesz addig a gyerekekkel. Igaza van. Egy kisgyerekes nőnek kell a szabadság, ha alig is akad mit kezdenie vele. Fontos, hogy érezze, hogy elmehet, hogy vannak pillanatok, melyekkel szabadon rendelkezhet, hogy nem kötelesség az egész élet. Van kedvtelés is. Ilonka ezért is irigységbe esett. Ő nem volt képes ezt annak idején sem megtenni.

– Nem szép dolog ez a sok irigység! – így a józan, fegyelmezett lelkiismerete.

Aztán kontrázott magának:

– No, muszáj mindig korlátozni magadat, még most is, s még gondolatban is?

– A kis filippino ma megint nem hozott semmit – kiáltja Berci a másik szobából. Berci tudja, hogy ezzel borsot tör Ilonka orra alá, mert Ilonka jobban várja a levélben küldött keresztretjvényt, mint ő. Ilonka már minden könyvet kiolvasott, megtanulta, majd lassan megunta az összes szoliter és mahjong játékot a számítógépen, agymosó kikapcsolódásképpen, de elalváshoz keresztretjvény kellene. Az a legjobb. Sokkal jobb, mint a valeriána vagy a bien dormir. A két pohár vörösbor sem vált be, az aztán még inkább beindítja az agykerekeit, mint a reggeli duplakávét. Ezért hát mindennap lesi a kicsi filippino postást, kettő körül, amint apróz a világoskék ingében, nagykarimás szalmakalapjában, és reméli, hogy a 108-asba is dob be valamit... De csak a számlák jönnek. Pedig már harmadszor kérte meg a csigavérű Lujzikát, hogy tegyen már borítékba két keresztretjvényes füzetkét. De hát Lujzikának annyi, ha megigéri, ha nem, s így nekik is. Na, nem baj, csak etelik már valahogy ez a hátralévő két hét, hisz nem az Alcatrazban* vannak...

Szóval a királynői fekete nő. Van neki egy lassított mozgású nagydarab férje, aki munkanélküli. Csak alkalmi munkái vannak. De van egy ügyeske fiacskájuk, akit reggelente legtöbbször maguk visznek iskolába, nem csapják el a nagy sárga iskolabuszszal, és egy cukor kislányuk is, aki maga a búbáj. Sok-sok fekete varkocsban lóg a hajacskája, mindig térdig érő pólókban és lábszárközépig nadrágban tipetupázik az apró fekete lábacskaival. És kutyáik is vannak, kettő. Amikor Ilonka és Berci megérkezett erre a mutatós és bensőségesen rendezett lakótelepre, ebbe az oázisba, a környékbeli, épületeknek becézett koszos, formátlan betonskatulyák közé, még csak egy ebük volt, egy zseboroszlán, aki mindenkinek nekiment, irreális vehemenciával, aki közelített a házhoz. De aztán szereztek melléje egy tömpe orrú, nagy tappancsú, tigrisbőrű kölyköt, s ahogy az növekedett, egy kicsit becsültre tanította a zseboroszlánt. Úgy van ez, mint a testvérekkel. Pedig az csak játszott az egyre kisebbé vált szájhósszal, a maga módján.

A feketék mellett, erről kínai fiatalok laknak. Olyan egyetemistafélék. Sok vihar volt abban a lakásban is. Ma éppen megint költözött valaki. Az még nem derült ki, hogy ki és hova... A múlt héten szintén költözés volt, akkor hurcolkodott el a vékonydongájú, beteges, labilis idegzetű leányzó a nála is kisebb pasijával... Az, akit gyakorta érzelmi viharok kínoztak. Hol szédült és sápadt volt, még magánál is sápadtabb, s vezetgette, levegőztette a barátja, hol becsapta az ajtót a srác, elviharzott, aztán percek múlva a lány rohant ki zokogva, elszaladt, aztán visszatért, s nem tudta kinyitni az ajtójukat... – Szegény! – ébredt fel az empátia Ilonkában. – Most várhatja, amíg a haragos embere visszatér! De aztán az jött, mintha érezte volna. – Csak működnek a hullámok kettejük között – nyugodott meg a fél szemmel, de minden csápjával figyelő Ilonka... Szóval későbbecske, ahogy viszonylag kisimulhattak a gyűrődések, ahogy elkezdett hosszán szöszmötölni az ajtónál a lakótárs csaj, ha hamarabb érkezett haza, hát egy szombaton beindult a kihurcolkodás a lakásból. Ilonka kíváncsian kandikált ki a műanyag róló mögül, hogy könnyebben fejtsse meg, milyen konfiguráció maradt, mégis csak később vált világossá, hogy a vékonydongájú repült ki a pasijával, és ideköltözött a szürke kalapkás fehér gyerek, a másik kínai csajhoz. A szürke kalapkás mindig térdnadrágban járt, meg szürke kalapjában, ahogy a megnevezése is mutatja, mint az ukrán csaj a feketéken túli másik lakban. Hjjaj, az aztán a talány!

Ilonkának már ittlétük első napjaiban feltűnt a leányzó. Mindig kissé lomposan, térdig feltűrt mackónadrágban. Egyetemista, biztos, hisz UM-s logo a nadrágon – így Ilonka magában. De ki az a pasika, akivel lakik? Az apja, vagy a pasija? Fehér galléros munkás az is, az látszik, nem szabályos időközökben jár el itthonról, szombaton viszont elautózik korai kilenc körül, és kávéhoz mindkettőjüknek. Gyakran a Starbucks Cafféból, ami pedig messzebeecske van. De hát ezek pisilni is autóval járnak, és egyébként tényleg szinte mindegy, hogy a mellettünk lévő Mekiben áll-e meg az ablak előtt, vagy a negyed mérföldre lévő Starbucksban, úgyis kerülni kell az autóval, csak ott tud megtérni. A Starbucksban pedig finomabb, persze, meg ott kötelező a kávégallér is, könnyebb elhozni! Nem mindegy. Szóval a pasi talány. Őszes hajú, szemüveges, ugyanúgy lehet negyven, mint hatvan. Főként ő intézi a mosást, az itt szemben lévő közös mosókonyhán, néha enni hoz mindkettőjüknek nagy dobozokban, meleg, take away kaját. Máskor bevásárol, vagy ingeket, zakót vesz magának, egyedül. Világos, gondolta Ilonka, aki el sem tudta volna képzelni, hogy a szuper szekondhendben vásárolt szoknyácskáját Bercike ne csekkolja le: – Ühüm, tényleg jó! – S csak ha elhangzott a varázsszó, akkor lehetett begyűjteni... Pedig világos volt, hogy ami Ilonkának tetszik, az Bercikének is, hisz már nemcsak az izlésük csiszolódott össze 32 és fél év alatt, hanem a gondolkodásmódjuk is. Egyébként is, Bercike szelíd ember, bőkezű is, szívesen megvesz az asszonynak bármit, ha az akarja. Úgyis ritkán akarja. Bercikét meg amúgy sem érdekli a pénz. Ilonka teszi-veszi, szervezi, félrakerja, osztogatja, majd nagylelkűen odaadja egy mozdulattal valamelyik gyermeknek... Szóval a fehér ember, az egy gondos apuka, könyvelte el Ilonka. Már-már sajnálta is szegényt. Elképzelte, hogy hirtelen, rákban meghalt a mama, szegények ápolták, gondozták, a pasika beleöszült, eladták a lakásukat, ide költöztek a bérelt apartmanba, mert, hogy szavamat ne felejtsem, ez egy kizárólag bérelhető apartmanokból álló lakónegyed, az apuka a leányával itt húzódik meg, amíg az befejezi az egyetemet. Merthogy nagyon közel ide az egyetem, Ilonkák is azért béreltek itt, mert innen gyalog is be lehet járni. „Kell az a félóra séta!” – csicseregte Ilonka, aki otthonról hozta a

formáját, mert otthon is gyalog jár egy ideje, nem is annyira a spórlás miatt, ami egyébként életében, úgy tűnhet, a legfontosabb tényező, hanem főként az egészségmegőrző és környezetkímélő elvei miatt... Szóval itt most már gyalogoljon Bercike is szépen, nem árt az ő pocakjának sem, s legalább megmarad a buszpénz... Hja, aki a kicsit nem becsüli...

Szóval az ukrán csaj. Merthogy ukrán. Az pedig úgy derült ki, hogy Ilonka három hónapi ittlétük után egyedül is elmerészkedett vásárolni. Bercike meg el merészelte engedni, mert, már belátható volt, hogy a két sarokkal odébb, a benzinkúton és a Mekin túl, a másik benzinkúton és a másik Mekin innen lévő Mega Supermarketig, meg vissza, igazán egyedül is elmehet Ilonka, se nem lövik le, se nem rabolják el, se nem lesz rosszul. Az szerencsére fel sem tévedt, hogy eltévedne, hisz kettejük közül ő tájékozódik ügyesebben. A Megamarketról pedig lassan kiderült, hogy főnyeremény, mert hát nemcsak közel van, hanem sokféle a friss áruja nap mint nap. Zöldség, gyümölcs, tengeri herkentyűk. Kenyér is, de hát azt csak itt nevezik kenyérnek... Hol van az az otthoni ízhez képest? A megások pedig annyira komolyan veszik a kiírást, miszerint beszélnek spanyolul, hogy angolul aztán már nem is tudnak. Csak mosolyognak, nem annyira szépen, mint Ilonka szokott, ha idegen nyelven beszélnek hozzá, de hasonlóképpen. Értetlenül, de kedvesen. Vagy kedvesen, ha értetlenül is. Mindegy. Tehát Ilonka vásárlásból jött, a Megából, a duplára fogott műanyag tasakkal, nehogy leszakadjon az ananász, a mangók, az avokádók s a 2 liter tej alatt, s hát, mit ad Isten, mint a mesékben, egyszer csak megáll mellette egy fekete BMW, kivágódik az ajtaja, s barátságosan kandikál kifele belőle a feltúrt mackós csaj... s nyomja a szöveget angolul... Ilonka megköszöni szépen, elfogadja, beleül az autóba a szatyrocskáival, és sürgősen igyekszik tisztázni, hogy nem beszél elég jól angolul. De a csaj feltartóztathatatlanul és amerikaiul nyomta a szöveget. Végül hazáig sikerült annyit tisztázni, hogy ő valóban egyetemista, ukrán, tudja, hol van Kolozsvár és Erdély. S megértette azt is, hogy Ilonkáké ösztöndíjasok, viszonylag rövid ideje vannak, és rövid ideig lesznek még itt. Megegyeztek abban, hogy a környék rettenetes, koszos, de ez a kertes lakónegyed kiváló. Hirtelen eldarálta a csaj, hogy nekik volt egy házuk, messzebb az egyetemtől, autóval 2 óra, azt inkább eladták, s ideköltöztek. Innen kényelmesen lehet bejárni. Hja, meghiszem azt – gondolta Ilonka –, kényelmes a béemwé, mennél bár egyszer gyalog, mondjuk frissen vásárolt szandálban, hat könnyvel a táskában, hat könnyvel a hónod alatt a műanyag szatyorban, 85 Fahrenheit fokban... De közben megérkeztek, el kellett válni, és Ilonka hoppon maradt, hirtelen sehogy sem tudta megkérdezni azt, ami a leginkább furdulta az oldalát, hogy ki a pasi, apa vagy férj? Úgyhogy maradt a dolog a talányok sorában. A külsőségek szerint mégis inkább pasira-hajlóan... Nos, a csajhoz a mellettük lakó ifjú ember talán jobban, morfondírozott magában Ilonka, hisz látnivaló, hogy az is az errefelé ritkaságszámba menő fehérek közé tartozik, s az is egyetemista. Amikor Berci véleményét kérdezte, világos lett, hogy ő nem is látta ezt a srácot... pedig egyszer egy héting itt volt a kutyája, egy vizsla, akit naponta megsétáltatott! De hát Berci nem mindig lát ki a munkája, a monitorja és a szemüvege mögül. Pedig épp felderítő sétára indultak volt, amikor látták a kutyut, fegyelmezetten a kocsiban ült már, a gazdi is jött a csomagokkal, s indulás. Azután nem is látta Ilonka a kutyát, tehát világos, hogy hazavitte a gyerek a szüleihez – Világos! – gondolta Ilonka. De hát Bercike akkor is elmerülten magyarázta valami bonyolult olvasmányélményét, s ilyenkor se nem lát, se nem hall. Egyébként is férfi, és csőlátású – legyintett magában.

Most, hogy így belegondolok – morfondírozott magában Ilonka –, sem a telep, sem a környék lakóinak az összetételére nem releváns ez a szövegben lévő földszint! De hát a telep sem! Mert itt sok a néger, a kínai, és fehér is akad. A kerítésen kívüli csinos kis piros házikókban pedig főlösen túlnyomó többségben dél-amerikaiak laknak, mert hát szinte kizárólag azokat látni az utcán, kétférföldes körzetben. Itt, a telepen pedig nincsenek többben, mint a kínaiak. Igaz, hogy a karbantartó alkalmazottak nagy része is latinó. Az udvari szemetet naponta összeszedő takarító bácsi, a szekérszerű tisztítószerezellel járkáló két lány, akik a lépcsőházakat és ablakaikat takarítják nap mint nap, a vízszelző, aki Bercikének még első héten megígérte, hogy elmennek együtt halászni, ha eljön az ideje, (nem jött el), a festésekkel foglalkozó apró ember, aki mindig talpig hófehérben jár, csak a barna arca emelte ki a fehér háttérből, amikor még hó volt, és egy szót sem tud angolul, csak a szavak dallamát éneklé, ha mondani kényszerül valamit... Pardon! A kapusok néger. És néhány fehér mellett az adminisztráló irodában dolgozók is.

Nos, a szemközi házban, az ukrán lányon és pasiján (?), apján(?) túl, a nagy lakásban egyedül lakó (sok a pénze, ez világos!) fehér egyetemista mellett megint fekete fiú lakik, kerek-székes szegény. Ez egy kutyabarát lakótelep, már az internetes lakáskeresés közben is olvasta Ilonka, azért van itt ennyi kutya! Nos, a kerek-székes fekete fiatalnak van egy igazán jól nevelt fekete pumija. Na, azt nem kell poráron rángatni, mint az a dobermannt a túlsó tömbházból, akit mindig szájkosárral sétáltat a hálóingos-fűsskabátos anyukája! Ez a kicsi pumi jókedvűen szaladgál a kerek-székes körül, s egy szóra visszajön, amikor hívják. A mozgáskorlátozott fiatalember dohányozni jár ki az udvarra, azazhogy amikor kijön, mindig cigarettázik. Merthogy a lakásokban azt nem lehet. Mindenütt van füstérzékelő, s az rögtön csipog, ha valami füst kerekedik. Mint ahogy csipogott Ilonkának is, hogy észrevegye már az odaégetett lencsét... Volt is kapkodás, ajtónyitás, ventilálás, kereszthuzat! Nem örült volna túlságosan Ilonka, ha hirtelen kivonul a 7905 Kreeger dr. 108-ba a tűzoltóság... Na, de csak a bűdösség maradt, mire Bercike hazajött az egyetemről, s nem a tűzoltók fogadták. Pedig a listával kéregető (pardon, adománygyűjtő) mellénplecsnis ember azt ígérte, 3 perc alatt megérkeznek, ha csipog a jelző... Ilonka pedig 4 percig is forgatta a ház közepén a törülközőt... Már-már segíteni indult a tőlük harmadik lakásban lévő kínaiak hada, de aztán nem lett rá szükség. Azok a kínaiak sokan laknak. Négyen egy nappaliban és egy hálóban. Négy férfi. Nem lehet úgy elmenni az ablakuk alatt, hogy egy közülük ne a főzőfülkében szorgoskodjék... Mert hát persze ők otthon főznek, mint Ilonkáké. Mégiscsak ez a legolcsóbb, no meg a legfinomabb is! Néha kigyúlnak az ablak alatti kiterjedt gyepre röplabdázni, s akkor, mint vezényszóra, özönlenek a környező tömbházakból a honfitársaik... Jaj, ezek a kínaiak! Még Bercike is az ablakhoz húzódott, amikor Ilonka meglátta az első pizsamást a telepen... bámulták, és kacarásztak. Aztán Bercike megtalálta az interneten a magyarázatot: Shanghaiban, Kína gazdasági fővárosában kicsit kényelemből, kicsit dicsekvésből, hogy van nekik, pizsamákban kezdtek járni a városban az emberek, olyannyira, hogy 2008-ban városi rendelettel igyekeztek megtiltani a pizsama utcán való viselését, valamint szórólapok útján kezdték felhívni a lakosság figyelmét, hogy az nem civilizált emberhez méltó utcai viselet... Érdekes – morfondírozott Ilonka –, a csajok nem pizsamáznak, csak a fiúk. Pedig csajok a fölöttük lévő emeleten is laktak. Kopogott mindkettőnek a topánkája éjjel-nappal a falépcsőn, amikor haza- meg elmentek. De ez mégsem volt olyan zavaró, mint a közvetlenül fölöttük lakó banyus, egy bottal járó, öregedő, fekete perszóna, aki sajnos nem tudott éjjel aludni... Jajaj, megkeserítette ez eleinte a Bercike, s így mindkettőjük életét! Hiába cipelték ki a nagy franciaágyat a hálóból a nappaliba, és rendeztek be dolgozószobát a hálóba Ilonka pragmatikus ötlete nyomán, a pokoli nyikorgás és kopogás itt is hallatszott, éjfélkor is, kettőkor is, fél ötkor is... Egész éjszaka. Dühöngött is Bercike! Álma legjavába belekopogott a banyus, vagy néha a padlón csattanó botja. Mintha egy hatalmas bőgő hátát csapkodta volna jókedvű zenész... S valóban, valami ilyesmi körvonalazódott, ugyanis, amikor beázott a fürdőszoba, és a dallamokban beszélő, apró kis fehér meszelőszaki kivágta a plafont, szépen látszott, hogy a színteket elválasztó két darab préseltlemez-födém között pontosan 35 cm-nyi levegőréteg található szigetelés gyanánt... Ezt persze felülről vastag padlószőnyeggel borították be, ami valóban szigetel, meg a zajokat is tompítaná, de ki tudja, mi okból, a banyus kiküszöbölte a padlószőnyeget. Így hát az összes kopogást és zajt kitűnően felerősítette a levegőréteg... Bercike pedig feküdt éjszakánként, forgolódott nagyokat sóhajtván, és terebélyesedett benne az indulat. Néha felugrott és verni kezdte a falat, úgy, hogy arra Ilonka is, és a többi szomszéd is felébredt... Ilonka csitította, nyugtatgatta. – Ne idegesítsd fel magad, nem ez a megoldás! Próbáld megnyugodni és visszaaludni...

Valahogy élehetővé kell tennünk a helyzetet – gondolta magában. De hát két óra múlva ugyanaz a dübörgés, ugyanaz a düh. Bercike attól ébredt fel igazából, hogy pánikba esett, hogy felébred, nem alszik eleget, és nem lesz másnapra elég pihent...
– Mit tegyünk? – füstölgött Ilonka feje a rohángáló gondolatoktól. Arról nem igazán tehet a banyus, hogy nem tud aludni. Ha pedig nem tud aludni, csak meg kell mozdulnia. Nem tilthatja meg neki senki, hogy a saját lakásában sétáljon, még akkor sem, ha éjszaka van... Addig töprengett, hogy kisütötte, a banyus nem hibáztatható azért, hogy nálunk döng a mennyezet... Elköltözni nem lehet, újraépíteni nem lehet...
– Ez az! Földugó!
Bercike kétkedve ingatta a fejét:
– Ó, nem ér az semmit!
– Próbáljuk meg! – biztatta Ilonka.
A Mega, az tényleg szuper, mert ott még földugó is van, fél tucat egy csomagban. Ilonka megvette, hazavitte, Bercike kipróbálta, és működött!
Azóta nagyokat alusznak, és álmukban finom kolozsvári kenyeret reggeliznek, vajjal, mézzel, és sok-sok zöldteával.

(Maryland, 2010. március 2.)

* Szigetbörtön San Francisco mellett

Kategória: vers, próza
Denumire autor: Zakariás Erzsébet

Látó Szépirodalmi Folyóirat